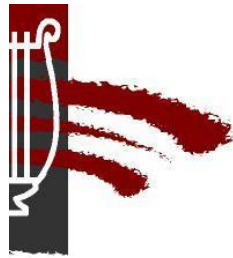

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA CURS 2025-26

CENTRE D'ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE
MÚSICA DE LA SOCIETAT MUSICAL D'ALZIRA

ESPECIALITAT D'HARMONIA
DEPARTAMENT DE COMPOSICIÓ I
OPTATIVES

Professor:
Sergio Rizo Vila

1. NORMATIVA VIGENT
2. JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA
3. PRINCIPIS PSICOPEDAGÒGICS I DIDÀCTICS DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE MÚSICA.
4. COMPETÈNCIES
5. OBJECTIUS GENERALS DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS
6. OBJECTIUS ESPECÍFICS
7. SEQÜENCIACIÓ DELS OBJECTIUS, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ
8. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS
9. L'AVUACIÓ
10. CRITERIS, PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ
11. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ Rúbrica
12. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT
13. ÚS DE LES TIC A L'AULA
14. CONVIVÈNCIA ESCOLAR
15. PROPOSTES D'INNOVACIÓ EDUCATIVA

1. NORMATIVA VIGENT

La present programació està articulada al voltant dels criteris preceptius expressats en la següent normativa vigent:

- **Llei Orgànica 2/2006**, del 3 de maig, d'Educació, per la qual s'estableix el currículum dels ensenyaments elementals i professionals de Música i es regula l'accés i les titulacions.
- **Llei Orgànica 8/2013**, del 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE).
- **Reial Decret 1577/2006**, del 22 de desembre, pel qual es fixen els aspectes bàsics del currículum dels Ensenyaments Professionals de música regulats per la Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'Educació.
- **Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana (art, 53.1)**, on es disposa que és competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.
- **Decret 158/2007**, del 21 de setembre del Consell pel qual s'estableix el currículum dels Ensenyaments Professionals de música i es regula l'accés a aquests ensenyaments.
- **Resolució de 29 de juliol de 2025**, del secretari autonòmic d'Educació, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels conservatoris i centres autoritzats d'ensenyaments artístics elementals i professionals de Música i Dansa de la Comunitat Valenciana per al curs 2025-2026.

· **Llei Orgànica 3/2018**, del 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.

· **LOMLOE 3/2020**, del 29 de desembre per la qual es modifica la llei orgànica 2/2006 del 3 de maig d'Educació.

2. JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

Programar és planificar i organitzar l'acció educativa en un període de temps determinat. En educació, suposa pensar, planificar, seqüenciar, reflexionar, investigar, etc. al voltant de tots els aspectes que contribueixen a la pràctica pedagògica.

La Programació Didàctica (PD) és una ferramenta didàctica en forma de document escrit en el qual queden reflectides totes les decisions metodològiques, didàctiques i organitzatives que tenen a veure amb el procés d'ensenyament-aprenentatge durant un curs acadèmic.

Per tant, permet al docent organitzar i planificar la seua tasca en l'aula, i és on queden reflectides les idees, experiències i criteris que justifiquen la coherència i adequació de la seua pràctica docent, al temps que permet integrar i implicar a l'alumne en el seu propi procés d'ensenyament-aprenentatge ajudant-li a saber en quin punt del procés d'aprenentatge es troba, i garantint-li un avanç i una direcció ferma i clara.

L'elaboració d'aquest document suposa el tercer nivell de concreció curricular (el més pròxim a la realitat de l'aula). Estan elaborades pel professor o grup de professors que imparteixen cada assignatura, exigeix un treball de grup en les tasques de configuració, i en elles es defineixen i concreten els aspectes i elements curriculars de cada assignatura per al curs escolar com a garantia de la coherència curricular.

La present programació ha sigut confeccionada en base a les respostes de les qüestions bàsiques del currículum, que són:

Què ensenyar? En aquest sentit, les competències bàsiques, els objectius que pretenem aconseguir i els continguts sobre els que fonamentarem el procés d'ensenyament-aprenentatge són la resposta a aquesta pregunta.

Com ensenyar? En la contestació a aquesta pregunta fem menció a les estratègies metodològiques sobre les que anem a fonamentar la nostra pràctica educativa, els recursos metodològics, les activitats programades, així com els instruments i mitjans que ens ajudaran a aconseguir-ho (metodologia).

Com avaluar? L'avaluació, és un altre element de la PD i per mitjà de l'anàlisi del grau de consecució dels objectius proposats, avaluarem no sols a l'alumne, sinó també la pràctica docent, la pròpia programació didàctica i el grau de planificació, inclús el funcionament del Centre.

Quan avaluar? abans, durant i després donant lloc a l'avaluació inicial, formativa i final.

En realitat, la planificació de la programació implica a tot el sistema educatiu, inclosos pares/tutors per a una mateixa finalitat: una educació integral de l'alumne. És un element flexible que ha d'estar en constant revisió per a adaptar els elements curriculars a les necessitats educatives dels alumnes i aconseguir un caràcter interdisciplinari i transversal a la resta d'assignatures del currículum.

La programació en els Ensenyaments Professionals valorarà el progrés de l'alumne respectant la velocitat d'aprenentatge de cada cas en particular. Esdevindrà un element essencial capaç de garantir el treball interdisciplinari, i un far que ajude a guiar a l'alumne dins del seu procés d'aprenentatge, amb les inquietuds i els problemes que pugui manifestar.

Al capdavant d'aquest procés estarà el tutor, qui exercirà el paper de guia, orientació i assessorament de l'alumne i garantirà la participació i equilibri dels quatre pilars que formen el sistema educatiu (alumnes, docents, pares i la administració).

La PD ha de convertir-se en un far-guia per a l'alumne i, per tant, plantejar-se des d'un punt de vista que afavorisca sempre a l'alumne, incloent estratègies dinàmiques i motivadores amb l'objectiu de despertar passions i desenvolupar competències a llarg termini per a que el dia de demà, l'alumne sàpiga desenvolupar-se amb garanties en el món professional que haja triat.

3. PRINCIPIS PSICOPEDAGÒGICS I DIDÀCTICS DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS DE MÚSICA

Podem destacar amb caràcter general els següents:

- **L'atenció a la diversitat** ha d'estar incorporada a la planificació docent, per a donar respostes a les distintes necessitats de l'alumnat. Precisa, per tant, d'una avaluació individualitzada de la situació de partida de cada alumne, d'on pot desprendre la necessitat plantejar distintes intencions i estratègies adaptades als diferents ritmes i nivells d'execució.

- **El professor és un mediador-dinamitzador** i un organitzador del procés d'ensenyança aprenentatge dels seus alumnes, d'acord amb la progressió de cada un d'ells i fonamentalment amb la col·laboració i coordinació de la resta de professors de l'equip per a assegurar el progrés de tots els seus alumnes cap a la meta marcada.

- **Metodologies diverses:** El millor mètode d'ensenyança per als alumnes d'unes característiques determinades pot no ser-ho per a altres. En aquest sentit, qualsevol mètode d'ensenyança, en termes absoluts, no és ni millor ni pitjor.

La vàlua dels diferents mètodes depèn del tipus d'ajuda que ofereixen i si estos són adequats a les necessitats de l'alumne o alumnes en aquest moment. Adaptacions a la metodologia didàctica són el recurs més eficaç a l'hora d'enfocar determinats continguts i davant de l'existència de diferents graus d'autonomia i responsabilitat entre els alumnes. Estes modificacions

metodològiques no han de produir-se només perquè observem dificultats, sinó com a prevenció de les mateixes.

- **Propostes d'activitats diferenciades:** Adaptar les activitats als interessos i motivacions dels alumnes constitueix un recurs important.

Les activitats educatives han de plantejar-se entre el que ja saben els alumnes automàticament i el que són capaços de fer amb l'ajuda del professor o dels seus companys, de tal forma que no siguin massa fàcils i per consegüent poc motivadores, ni massa difícils, i resulten per això igual de desmotivadores, a més que serveixen per a crear en ells una sensació de frustració res favorable per a l'aprenentatge.

És aconsellable comptar amb un "banc d'activitats graduades" que oferisquen tots els passos del procés o de la pràctica que se'ls proposa.

- **Afavorir la interdisciplinarietat i aprenentatge funcional:** El principi de la globalització ha d'entendre's com la forma d'abordar nous coneixements, relacionant-los amb altres àmbits o matèries. La funcionalitat consisteix en la major connexió entre els aprenentatges i la realitat.

- **Aplicació pràctica:** És important relacionar l'harmonia amb la interpretació i ajuda als estudiants a comprendre com les estructures harmòniques influeixen en la manera en què s'interpreta i s'expressa una obra musical.

- **Foment de la creativitat musical:** Així com s'ensenya la teoria harmònica, s'ha d'encoratjar la creativitat dels estudiants perquè utilitzen les estructures harmòniques apreses en la seua pròpia composició i improvisació musical.

- **Orientació educativa i professional de l'alumnat:** Altre dels principis que descriu la llei és el que el professor oriente als seus alumnes i els prepare per al món professional.

Els ensenyaments professionals tenen com a finalitat preparar l'alumnat per a la seua activitat en un camp professional i facilitar la seua adaptació al món laboral, així com contribuir al seu desenvolupament personal i permetre la seua progressió en el sistema educatiu i en l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

ORIENTACIÓ EDUCATIVA I ACADÈMICA EN L'ÀMBIT DEL CENTRE PROFESSIONAL D'ESTUDIS MUSICALS I ESCOLA D'EDUCANDS DE LA SOCIETAT MUSICAL D'ALZIRA

D'acord amb la Resolució de 29 de juliol de 2025, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres autoritzats d'ensenyaments artístics elementals i professionals de música i dansa per al curs 2025-2026, i d'acord també amb el Pla d'Orientació i Acció Tutorial aprovat pel Centre Professional d'Estudis Musicals de la Societat Musical d'Alzira, la orientació educativa i acadèmica en les ensenyances professionals de música s'entén com una acció continuada i integrada en el treball tutorial.

La finalitat és acompanyar l'alumnat en el seu itinerari formatiu i professional, atenent les seues necessitats personals i acadèmiques i oferint eines per a la presa de decisions sobre el seu futur en el camp de la música. En aquest marc, l'atenció a la orientació inclou especialment:

a) **En relació amb l'autonomia i l'autogestió**, fomentar la capacitat de l'estudiant per a planificar el seu estudi, gestionar el seu temps i desenrotllar hàbits de treball independents en la seua formació musical.

b) **En relació amb el suport social i personal**, proporcionar un espai de suport i acompanyament per a l'estudiant en el seu procés de creixement personal i afrontar els desafiaments inherents en els estudis musicals.

c) **En relació amb la metodologia de l'aprenentatge musical**, informar sobre diferents ferramentes i metodologies d'aprenentatge musical per a optimitzar el procés d'estudi.

d) **En relació amb la vocació i projecte personal**, ajudar l'alumne a esclarir els seus interessos i talents musicals, i a definir un projecte de vida personal i professional en l'àmbit de la música.

e) **En relació amb coneixement de l'entorn professional**, informar sobre les diferents opcions professionals per a músics (intèrpret, pedagog, compositor, etc.), els estudis de grau superior i el mercat laboral.

f) **En relació amb l'expressió artística**, desenvolupar la capacitat d'expressar idees, emocions i inquietuds de manera personal i artística a través de la música.

g) **En relació amb les habilitats de comunicació**, enfortir les competències comunicatives necessàries per a interactuar en l'àmbit musical, ja siga en grup o en solitari.

h) **En relació amb la prevenció de dificultats**, anticipar i previndre problemes que puguen afectar el rendiment acadèmic i el benestar personal, oferint estratègies per a afrontar-los.

i) **En relació amb l'ús de recursos**, guiar a l'estudiant en l'ús de recursos disponibles (biblioteques, tecnologia musical, etc.) per a complementar la seua formació.

Concreció del Pla d' Orientació i Acció Tutorial

Estes directrius es concreten en el nostre centre a través de les accions generals establides en el Pla d'Orientació i Acció Tutorial inclòs en el PEC de la

Societat Musical d'Alzira i aprovat pel Consell Escolar i la Junta Directiva el curs 24/25.

Es planifiquen en el marc de les activitats complementàries i extraescolars que es proposen per a la seua inclusió en la PGA del present curs, activitats especialment dirigides a les ensenyances professionals com ara:

- 1) Elaboració d'un dossier per a l'alumnat de 4t d'ensenyances professionals, al voltant de les assignatures optatives oferides pel centre i descriure amb exemples i mostres en què consisteixen
- 2) Organització d'una xarrada amb participació de professors convidats de l'àmbit de la gestió de les ensenyances superiors de música i alumnes egressats que cursen els seus estudis superiors, per a informar l'alumnat de 5é i 6é d'ensenyances professionals sobre les possibilitats que ofereixen estos estudis i les característiques de les seues proves d'accés.
- 3) Organització d'una taula redona amb la participació de professionals dels diferents camps laborals que ofereixen els estudis musicals.
- 4) Organització d'una excursió per a visitar les instal·lacions d'un conservatori superior de música de referència.
- 5) Organització de tallers per a l'alumnat, preferentment impartits per experts, centrats en millorar i rendibilitzar el seu estudi musical.

4. COMPETÈNCIES

Un dels elements del currículum que anem a tractar a les nostres classes, i que estan arreplegats en la nostra programació són les competències.

La Llei orgànica d'Educació (LOE), de 3 de maig de 2006, en l'article 6 inclou el terme competències bàsiques i les defineix com:

Les capacitats per a aplicar de forma integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

La Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la Millora de Qualitat Educativa (LOMCE), va més enllà en posar el punt de mira en un model de currículum basat en competències: introdueix un nou article 6 bis en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, que en el seu apartat 1.e) estableix que correspon al Govern «el disseny del currículum bàsic, en relació amb els objectius, competències, continguts, criteris d'avaluació, estàndards i resultats d'aprenentatge avaluable, amb la finalitat d'assegurar una formació comuna i el caràcter oficial i la validesa en tot el territori nacional de les titulacions a què es refereix aquesta Llei orgànica».

A dia de hui, aquestes competències no estan definides amb caràcter específic per als nostres ensenyaments musicals ni en la normativa estatal ni autonòmica, però estan arreplegades a la Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat.

L'última modificació de la LOMLOE 3/2020 estableix que les 8 competències clau són:

1) Competència en comunicació lingüística (CCL)

2) Competència Plurilingüe

3) Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

4) Competència digital

5) Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

6) Competència ciutadana

7) Competència emprenedora

8) Competència en consciència i expressions culturals

La present programació pertanyent al Centre autoritzat de la Societat Musical d'Alzira, està dissenyada en base a un enfocament metodològic competencial basat en les competències clau i en els resultats d'aprenentatge. Açò comporta importants canvis en la concepció del procés d'ensenyament-aprenentatge, canvis en l'organització i en la cultura escolar; requereix l'estreta col·laboració entre els docents en el desenvolupament curricular i en la transmissió d'informació sobre l'aprenentatge dels alumnes, així com canvis en les pràctiques de treball i en els mètodes d'ensenyament.

Desenvolupament de les competències clau en les nostres classes:

1. Competència en comunicació lingüística i 2. Competència Plurilingüe

En les nostres classes de música es garanteix l'assoliment d'aquesta competència a través de la lectura, la interpretació i la comprensió del llenguatge musical. El desenvolupament de la competència lingüística contribueix a enriquir un vocabulari musical on els signes ens ajuden a comunicar-nos i expressar-nos, així com analitzar les fonts d'informació que consoliden l'ús adequat d'aquest vocabulari musical.

3. Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

Té a veure termes i conceptes matemàtics (números, mesures, quantitat, etc.) amb proporcions, raons i seqüències, i tot això constitueix una de les bases del raonament matemàtic. Els principis bàsics del llenguatge musical relacionats amb les figures, compassos, els intervals i tipus d'escales, la diferenciació entre els conceptes de so analògic i digital o la comprensió de bona part dels corrents de la música contemporània, es fonamenten en principis matemàtics. Un altre dels aspectes que podem abordar es la organologia, àmbit del coneixement musical que s'ocupa de l'estudi dels instruments musicals en el seu context interpretatiu, acústic i sociològic.

4. Competència digital (CD)

L'ús dels recursos tecnològics consisteix en disposar d'habilitats per a buscar, obtindre, processar i comunicar informació, i per a transformar-la en coneixement. Des de la vessant musical, aquest coneixement possibilita el domini bàsic del "maquinari" i el "programari" musical, els diferents formats de so i d'àudio digital o les tècniques de tractament i enregistrament del so relacionats, entre altres, amb la producció de missatges musicals, audiovisuals i multimèdia, per resoldre problemes o situacions reals de manera eficaç.

La competència digital implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i comunicació TIC en l'àmbit del treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge i els diferents estaments de participació social.

5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

Pel que respecta al **plànol musical**, l'atenció, la concentració, la memòria, la confiança en sí mateix són eines fonamentals en l'assoliment d'aquesta competència.

Tenir un bons hàbits d'estudi és important, ja que aporta autonomia, adquisició de coneixements, independència, seguretat i confiança a nivell personal, i això els capacita a l'hora de resoldre problemes.

Els alumnes poden gestionar els seus processos d'aprenentatge i determinar quins objectius són més assequibles per ells, planificar i dur a terme les tasques amb les que aprenen, i buscar les ferramentes i els recursos més aconsellables per enfocar correctament l'aprenentatge per satisfer objectius personals.

De vegades, l'aprenentatge requereix un esforç que els alumnes han d'entendre com a mitjà necessari per a superar obstacles i com a motivació per a la continuïtat de seguir aprenent.

6. Competència ciutadana

Aquesta competència fa possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar, convida i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural, així com comprometre's a contribuir a la seua millora. Tracta de desenvolupar la capacitat d'elaborar respostes, prendre decisions, resoldre conflictes i interactuar amb individus i/o grups des del respecte i de manera democràtica. Per a això utilitza coneixements i actituds de la societat en la seua concepció dinàmica, canviant i complexa.

La participació en **activitats musicals** de diferent índole, especialment les relacionades amb la interpretació i creació col·lectiva que requereixen d'un treball cooperatiu, com a concerts de solista o audicions amb companys, per a relacionar-se amb els altres contribueix al desenvolupament de les habilitats socials d'interacció i els valors de respecte, cooperació, tolerància i treball en equip per tant, a millorar la convivència.

7. Competència emprenedora

L'adquisició d'aquesta competència implica la capacitat de transformar les idees en actes. En la música afavoreix a la presa de decisions, la planificació per etapes, l'avaluació i l'autoavaluació. Es potencia la responsabilitat, perseverança, autoconeixement, autoestima, creativitat, autocrítica, superació, etc.

8. Competència en consciència i expressions culturals

Aquesta competència persegueix, d'una banda, desenvolupar un esperit crític i una actitud oberta i respectuosa enfront de les diferents manifestacions culturals i artístiques. D'altra banda, la utilització dels diferents codis artístics i culturals com a mitjà de comunicació i expressió personal.

En aquesta competència destaca el coneixement bàsic del llenguatge musical i l'ús dels mitjans d'expressió musical per a interpretar i crear obres musicals. Tot això a través de l'audició activa, l'anàlisi, la interpretació i la creació.

5. OBJECTIUS GENERALS DELS ENSENYAMENTS PROFESSIONALS

Els objectius generals establerts al Reial Decret 1577/2006 de 22 de desembre, article 2, amb relació amb el decret 158/2007 de 21 de setembre del Consell, pel qual s'establix el currículum de les ensenyances professionals de música i es regula l'accés a aquestes ensenyances, tenen com a objectiu contribuir a desenvolupar en els alumnes i alumnes les capacitats generals i els valors cívics propis del sistema educatiu i, a més, les capacitats següents:

- a) Fomentar l'audició de música i establir conceptes estètics propis que permeten fonamentar i desenvolupar criteris interpretatius individuals.
- b) Desenvolupar la sensibilitat artística i el criteri estètic com a font de formació i enriquiment personal.
- c) Analitzar i valorar críticament les diferents manifestacions i estils musicals.
- d) Conèixer les aportacions de la música al desenvolupament personal de l'individu i al desenvolupament col·lectiu de les societats.
- e) Participar en activitats de difusió cultural musical que permeten experimentar amb la música i gaudir de la música.
- f) Conèixer i emprar amb precisió el vocabulari específic relatiu als conceptes científics i artístics de la música.
- g) Conèixer i valorar el patrimoni musical com a part integrant del patrimoni històric i cultural de la Humanitat.
- h) Conèixer i valorar la importància de la música pròpia de la Comunitat Valenciana, així com les seues característiques i manifestacions més importants.

6. OBJECTIUS ESPECÍFICS DE LES DIFERENTS ESPECIALITATS

Els ensenyaments de l'assignatura d'Harmonia hauran de contribuir a l'adquisició per part de l'alumnat de les capacitats següents:

- a) Conèixer el sistema tonal, les seues característiques, funcions i transformacions com una possibilitat i eina de treball musical, contextualitzant la música tonal dins de la música occidental.
- b) Comprendre i racionalitzar des d'un punt de vista tècnic i estètic els coneixements harmònics adquirits per l'alumnat per a utilitzar-los en treballs escrits.
- c) Conèixer l'evolució històrica de la tonalitat contextualitzant les característiques estilístiques en els diferents períodes des del Barroc fins a les Músiques populars urbanes i el Jazz, analitzant les seues diferències i similituds.
- d) Ser capaç d'escometre amb serietat i rigor l'anàlisi harmònica d'obres de diferents estils i èpoques, així com conèixer les terminologies més utilitzades en els diferents entorns professionals i acadèmics.
- e) Relacionar el discurs harmònic amb altres elements constitutius de la música: forma, contrapunt, melodia, ritme...
- f) Desenvolupar l'oïda interna tant en l'anàlisi com en la realització d'exercicis escrits.
- g) Identificar a través de l'audició els acords i procediments més comuns de l'harmonia tonal.
- h) Aprofundir en conceptes harmònics bàsics des de la perspectiva de l'intèrpret.
- i) Impulsar l'anàlisi crítica d'obres de diversa índole, com a mitjà que permeta transformar la informació en coneixement.

7. SEQÜENCIACIÓ DELS OBJECTIUS, CONTINGUTS I CRITERIS D'AVUACIÓ

3r curs (1r d'harmonia)

Objectius

L'assignatura d'Harmonia s'orienta durant el primer curs a facilitar els aprenentatges necessaris per a desenvolupar en l'alumnat les següents capacitats:

- Conéixer el funcionament bàsic de l'harmonia tonal a través de les seues escales i acords principals.
- Conéixer els elements bàsics de l'harmonia tonal, les seues característiques i funcions.
- Organitzar els acords conforme a una sintaxi clàssica en treballs escrits cuidant, tant els aspectes pròpiament harmònics, com els rítmics i melòdics.
- Desenvolupar la capacitat creativa tant en la composició d'exercicis com de xicotetes peces lliures, vocals o instrumentals.
- Reconéixer de manera auditiva els diferents tipus d'acords, així com la seua posició i funció més comuns en determinades estructures harmòniques afavorint la comprensió.
- Comprendre partitures de qualsevol formació clàssica, podent identificar els processos cadencials, les tonalitats, l'articulació fraseològica i els acords, així com els trets més generals de l'estructura.
- Analitzar i valorar críticament la qualitat harmònica dels exercicis realitzats, propis o aliens.
- Valorar la importància de l'harmonia en la formació musical i la pràctica instrumental.

Continguts

Per a aconseguir els objectius proposats anteriorment es treballarà sobre els continguts que s'exposen a continuació. Encara que es presenta una relació

dels mateixos distribuïts per trimestres, tots ells són fonamentals per a anar progressant en la matèria i cada nou contingut ha de relacionar-se amb altres anteriors. És per això que al llarg dels dos cursos d'harmonia els continguts s'aniran acumulant i recordant contínuament.

Així mateix, donat el caràcter específic de cada grup d'harmonia i de les possibles variables que el professorat pot trobar-se en l'evolució del seu alumnat, es podrà ser flexible en incloure alguns continguts en un trimestre o un altre, avançant o retardant el seu estudi en funció de les necessitats del grup.

Primer trimestre

Primer bloc temàtic: Estat fonamental dels acords tríades

1. Conceptes bàsics (l'acord, la consonància i la dissonància).

- Intervals. Classificació dels intervals. Intervals compostos. Inversió d'intervals. Intervals enharmònics.
- Factors de l'acord. Formació de tríades sobre els graus de l'escala i la seua classificació. Xifratge. Intervals consonants i dissonants. Tríades de la manera major. Realització a quatre parts. Extensió i separació de les veus. Duplicacions. La tríada de sensible. Disposició i posició oberta i tancada dels acords.

2. Tècnica base.

- Progressions harmòniques en el mode major: principis de conducció de les veus. Taula de les progressions de fonamentals usuals. Regles pràctiques de l'enllaç dels acords.

3. Moviments harmònics.

- Regles dels moviments.
- Unísons.

4. Octaves, unísons i cinquenes seguides.

5. Octaves i cinquenes directes.

6. Altres enllaços duplicant la fonamental.

7. Els moviments melòdics.

- Moviment melòdic conjunt i disjunt.
- Superació de les regles pràctiques.
- Moviment directe de les quatre veus.

8. Duplicació de la tercera.

- Tractament de la sensible, la seua funció tonal d'acord tríada de cinquena disminuïda sobre el seté grau, duplicacions i enllaç.
- El mode menor: tríades en el mode menor, progressió harmònica i conducció de les veus.

Segon trimestre

Segon bloc temàtic: Inversions dels acords tríades

9. Supressió de la 5a.

10. Duplicació de la 5a.

11. Acord de sisena (la primera inversió).

- Duplicacions. Efecte general de la primera inversió. Conducció de les veus. Successió de tríades en primera inversió. Dos o més acords de sisena sobre el mateix so. Sèrie de sisenes.

12. Progressions harmòniques.

13. Sopranos xifrats i sense xifrar.

- Funció i estructura de la melodia. Ús de la melodia, aproximació contrapuntística: melodia i baix. Harmonia en la melodia: melodia polifònica (selecció d'acords possibles). Realització de la línia melòdica del tiple.

14. Acords de quarta i sisena (la segona inversió).

- Numeració i enllaç. L'acord de quarta i sisena cadencial. L'acord de quarta i sisena auxiliar. L'acord de quarta i sisena de pas. L'acord de quarta i sisena arpegiat i altres formes, la cambiata.

15. Repòs expressiu, la cadència.

- La Cadència autèntica. Cadència perfecta i cadència imperfecta. La semicadència. La cadència plagal. Cadències en temps fort i en temps feble. La cadència trencada. La cadència frígia. Tipus excepcionals de cadències. La cadència picarda.

16. Sopranos xifrats i sense xifrar (2a inv).

Tercer trimestre

Tercer bloc temàtic: La modulació i l'acord de setena de dominant

17. Canvis en la disposició dels acords.

- Harmonització de baixos ens xifrats. Normes per a la numeració d'un baix donat. Xifratges possibles sobre cada grau de l'escala.

18. Acompanyament de la melodia.

- Estructura harmònica de la frase. Unitat i varietat.

19. Acord de cinquena de sensible.

20. Modulació diatònica.

21. Acord de setena de dominant.

- Origen de la dissonància harmònica. Numeració. Resolució regular. Inversions. La seua participació en la cadència.

22. Dominants secundàries.

23. El pedal.

24. Notes estranyes als acords.

Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació per a l'assignatura d'Harmonia en el 3r curs:

- Realitzar exercicis a quatre veus a partir de baixos i tiples proposats, xifrats o no, mostrant un domini adequat referent a la mecànica d'encadenament d'acords i la seua aplicació a una realització cuidada i interessant des del punt de vista musical, amb especial atenció a les veus extremes.

- Crear xicotetes peces a partir d'esquemes harmònics donats amb diferents estructures tonals, textures i determinades pautes proposades pel professor o a criteri de l'alumne posant en pràctica tot l'après en classe, de manera lògica, cuidada i interessant.
- Corregir els possibles defectes que puguen aparéixer proposant alternatives adequades.
- Identificar auditivament al piano els diversos tipus d'acords, les estructures harmòniques estudiades i conéixer el so de les diferents successions harmòniques utilitzades per l'alumne en els seus exercicis.
- Observar els elements harmònics que apareguen en fragments presos de partitures que corresponen a diferents èpoques i conéixer els principals elements morfològics i procediments sintàctics de l'harmonia tonal més emprats.
- Participar amb interés i respecte en activitats grupals creant un ambient de crítica constructiva a l'aula.

4t curs (2n d'harmonia)

Objectius

A continuació, els objectius que es pretenen aconseguir en el segon curs en l'assignatura d'Harmonia faciliten els aprenentatges necessaris per a desenvolupar en l'alumnat les següents capacitats:

- Afermar i aprofundir en els conceptes tractats en el curs anterior: organització i funcionament dels elements bàsics de l'harmonia tonal i les seues característiques, funcions i transformacions en els diferents contextos històrics.
- Comprendre i assimilar la construcció i enllaços de 9ª sobre Dominant, 7^a de Dominant, 7ª sobre sensible, 7ª diatònica en els seus diferents estats i xifrats; i les seues resolucions.
- Identificar i entendre els distints acords de Dominants secundàries i de l'acord de sobretònica i les seues resolucions.

- Conèixer les diferents tècniques de canvi de tonalitat usades en el període tonal i les relacions entre tonalitats més freqüents.
- Realitzar i aplicar tots aquests conceptes de manera pràctica, específicament de cadascun i en la seua globalitat de conjunt, a més de forma gradual, nivell progressiu i sumant cada vegada més conceptes en diferents exercicis.
- Desenvolupar la capacitat creativa realitzant exercicis de forma lliure a mode de xicotetes composicions utilitzant alguns dels diferents recursos apresos, fomentat així la creativitat i imaginació, i afrontant la por al paper en blanc.
- Entrenar l'oïda musical al piano per a identificar els acords i procediments harmònics que conformen una estructura harmònica, els diferents procediments i recursos harmònics.
- Interioritzar i diferenciar a través de l'anàlisi la totalitat dels elements harmònics, els acords, els processos més comuns i impulsar l'anàlisi crítica d'obres del propi instrument que permeta un major coneixement des de la perspectiva de l'intèrpret.
- Conèixer les diferents ampliacions de la pràctica comú, harmonia extratonal i tenir coneixements de l'harmonia de Jazz.
- Tenir coneixements bàsics per a l'utilització d'algun tipus de programa d'edició de partitures i utilitzar la recerca de partitures en les plataformes i pàgines d'internet.
- Potenciar la crítica constructiva en obres pròpies o alienes contribuint amb això a enriquir les idees musicals del grup.

Continguts

Per a aconseguir els objectius proposats anteriorment es treballarà sobre els continguts que s'exposen a continuació. Encara que es presenta una relació dels mateixos distribuïts per trimestres, tots ells són fonamentals per a anar progressant en la matèria i cada nou contingut ha de relacionar-se amb altres anteriors. És per això que al llarg dels dos cursos d'harmonia els continguts s'aniran acumulant i recordant contínuament.

Així mateix, donat el caràcter específic de cada grup d'harmonia i de les possibles variables que el professorat pot trobar-se en l'evolució del seu alumnat, es podrà ser flexible en incloure alguns continguts en un trimestre o un altre, avançant o retardant el seu estudi en funció de les necessitats del grup.

Primer trimestre

Primer bloc temàtic: Conceptes bàsics (inclou repàs de conceptes de primer curs i ampliació)

1. L'acord de setena de dominant.

- Resolució i inversions.

2. L'acord de setena disminuïda i de setena de sensible.

- Definicions. Resolució i inversions. Resolució irregular.

3. Dominants secundàries.

- Importància i definició de la funció de la dominant secundària. Resolució i ocupació. La falsa relació. Tipus de dominants secundàries. Dominants secundàries en la seqüència.

- Resolucions excepcionals dels concordes. Definicions d'irregularitats. Tipus de resolucions irregulars. Resolucions irregulars de les dominants secundàries.

4. La modulació.

- Exemples de frases modulantes. Tonicalització i modulació intermèdia. La cadena de modulacions. Tonalitats veïnes. Modulació diatònica i cromàtica. Intercanvi de modes. Canvis enharmònics. Modulacions abruptes. Notes pivote. Modulació a tonalitats llunyanes per transformació funcional de concordes comunes. Seqüències modulantes.

5. Problemes de l'anàlisi harmònica.

- Propòsit de l'anàlisi. Extensió del principi de la dominant secundària: acords de doble funció. Regles de la conducció de les veus: algunes circumstàncies excepcionals. Lectura de partitures.

Segon trimestre

Segon bloc temàtic: Estat fonamental i inversions dels acords de setena sobre tots els graus de l'escala i dels acords de novena dominant. Acords alterats.

6. Acords de setena sense funció de dominant.

- Funció dels acords dissonants sense caràcter de dominant. Estructura comparativa dels acords de setena. L'element no harmònic. Resolució. La setena de tònica, de supertònica, de mediant, de subdominant, de submediant i de sensible. Setenes secundàries en seqüència. Modulació. Harmonia de les notes auxiliars: la tríada amb la sisena afegida. L'acord disminuït amb setena.

7. Acords de novena, onzena i tretzena.

- La novena de dominant completa. Disposició i inversions. Dominants secundàries. Modulació. Acords de novena secundaris. "Appoggiatures" amb resolució retardada. La apoyatura no resolta. Onzena i tretzena.

8. Acords alterats.

- Acords alterats cromàticament: la supertònica i la submediant elevades. El II7 i el VI7 amb la fonamental i la tercera elevades. Notació. Ritme. Falsa relació. Mode. Resolució irregular. Modulació.

- La sisena napolitana. Definició, resolució, preparació i duplicacions. Relacions secundàries. El V de la napolitana. Modulació intermèdia. Modulació amb la napolitana.

- Acords de sisena augmentada. Origen com a dominants secundàries. Definicions. Resolució i inversions. Resolucions irregulars. Modulació. Formes excepcionals.

- Altres acords cromàtics. Restriccions enharmòniques dels graus alterats de l'escala. La cinquena augmentada. La cinquena disminuïda. La cinquena elevada i rebaixada. Acords "Appoggiatures". Cromatisme.

Terçer trimestre

Terçer bloc temàtic: Després de la pràctica comuna.

9. Ampliacions de la pràctica comuna.

- Elements i procediments d'origen modal presents en el Sistema Tonal i en la música posterior al Segle XIX. Escales modals i harmonia modal. La decadència de l'harmonia de dominant. Relacions tonals llunyanes. La revaloració del contrapunt. Sonoritats verticals independents. Noves definicions de tonalitat.

10. Tipus d'escales i d'acords.

- L'escala pentatònica. L'escala de tons. Escales artificials. Harmonia paral·lela i no paral·lela. Harmonia per terceres. Harmonia per quartes. Harmonia per cinquenes. Harmonia per segones. Pandiatonisme. Poliacords i politonalitat. Mixtura modal. L'acord de novena invertit. Acords apoyatura.

11. Cromatisme estés.

- Elements que reforcen i elements que afebleixen la tonalitat.

Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació per a l'assignatura d'Harmonia en el 4t curs:

- Realitzar exercicis a quatre veus a partir de baixos i tiples proposats, xifrats o no, mostrant la capacitat per a emprar amb un sentit sintàctic els diferents acords i procediments harmònics per mitjà d'una realització cuidada i interessant, domini adequat d'encadenament d'acords i la seua realització cuidada i interessant des del punt de vista musical, amb especial atenció a les veus extremes.
- Crear xicotetes peces a partir d'esquemes harmònics donats o propi amb diferents estructures tonals, textures i determinades pautes proposades pel professor o a criteri de l'alumne posant en pràctica tot l'après en classe, de manera lògica, cuidada i interessant.
- Corregir els possibles defectes que puguen aparèixer proposant alternatives adequades.

- Identificar auditivament al piano els principals procediments sintàctics de l'harmonia tonal, tots els tipus d'acords, les estructures harmòniques estudiades, els elements formals i les diferents successions harmòniques utilitzades per l'alumne en els seus exercicis.
- Identificar mitjançant l'anàlisi d'obres els elements harmònics que apareguen en fragments presos de partitures que corresponguen a diferents èpoques i conèixer els principals elements morfològics i procediments sintàctics de l'harmonia tonal més emprats.
- Participar amb interès i respecte en activitats grupals creant un ambient de crítica constructiva a l'aula.

8. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS

Llistat orientatiu de la bibliografia i material imprès, obres i mètodes utilitzats

---

Material

El professor passarà anotacions confeccionades per ell mateix i el departament, llibre teòric i exercicis. A més, l'alumnat ha de portar a classe d'Harmonia el següent material:

- Llibre teòric i d'exercicis.
- Llibreta de música.
- Llibreta d'anotacions.
- Materials per a la realització dels treballs.

Tots aquests poden ser amb l'ordinador o tablet si l'alumnat pot comptar amb ells.

Bibliografia

PISTON, WALTER. "Armonía". Labor. Barcelona. 1941.

BARON, M. Prèces pratique d'harmonie. Brault et Bouthillier. Montreal. 1973.

BARRIO, A. Tratado de Armonía. Teoría y Práctica. Vol. 1 y 2. Musicinco. Madrid.

BITSCH, M. Prècis d'harmonie tonale. Leduc. 1957.

BLANES, L. Armonía Tonal. Real Musical. Madrid.

CAUSSADE, G. Tèchnique de l'harmonie. Lemoine. 2 vol.

DE LA MOTTE, D. Armonía. Ed. Labor. Barcelona.

HABA, A. Nuevo tratado de Armonía Real Musical. Madrid.

DESSPORTES, Y. Traité d'harmonie en vingt leçons. Gérard Billaudot. 2 vol. 1977.

DESSPORTES, Y. Guide servant d'appendice aux traites d'harmonie. Ricordi.

DESSPORTES, Y. Précis d'analyse harmonique. Heugel.

DUPRÈ, M. Cours d'harmonie analytique. Leduc. 2 vol.

DURAND, È. Traité complet d'harmonie. Leduc. 2 vol.

FALK, J. Tèchnique complete et progressive de l'harmonie. Leduc. 3 vol. 1969.

GUILLARD, G. Manual práctico de Análisis auditivo. Trsatlánticas ed. París. 1982.

HINDEMITH, P. Armonía tradicional. Ricordi Americana. Buenos Aires.

KOECHLIN, CH. Traitè de l'harmonie. Eschig. 3 vol. 1928.

KOECHLIN, CH. Étude sur le Choral d'ècole, d'après J. S. Bach, avec les thèmes de Gabriel Faurè. Èd. Heugel.

KÜHN, C. Tratado de la forma musical. Ed. Labor. Barcelona. 1992.

KÜHN, C. La formación musical del oído. Ed. Labor. Barcelona, 1994.

PERSICHETTI, V. Armonía del siglo XX. Real Musical. Madrid.1985

PISTON, W. Orquestación. Real Musical. Madrid.

RIMSKY-KORSAKOFF, N. Traité d'harmonie thèorique et pratique. Leduc. 1893.

SALZER, F. Audición estructural. Labor. Barcelona, 1990.

SCHENKER, H. Tratado de Armonía. Real Musical. Madrid.

9. L'AVAUACIÓ

Si buscarem una definició que s'adaptara al que en si significa l'avaluació, podem afirmar que es tracta d'una tècnica educativa a través de què es pretén determinar el grau en què s'aconsegueixen els objectius proposats i com i de quina manera es produeixen els canvis desitjats. L'avaluació planteja a més la necessitat o no de modificar el procés a què s'aplica i l'eficàcia de la planificació.

És per això que l'avaluació resulta de summa importància ja que és un instrument al servei del procés d'ensenyança-aprenentatge.

Si atenem a les característiques que ha de tindre l'avaluació direm que:

- *L'avaluació serà contínua i inseparable del procés educatiu.*
- *Anirà referida al conjunt de capacitats expressades en els objectius generals del grau i els criteris d'avaluació de les diferents assignatures.*
- *Serà una avaluació integradora, encara que diferenciada segons les distintes assignatures del currículum.*
- *Serà formativa, reguladora, orientadora i auto correctora del procés educatiu.*

El procés d'avaluació és continu, lligat íntimament al procés d'ensenyament-aprenentatge. Les dades obtingudes d'este procés han de permetre conèixer el grau de desenvolupament aconseguit pels alumnes en relació amb els objectius i continguts que li permeten prosseguir amb seguretat el seu procés d'aprenentatge en els cicles o graus posteriors. L'avaluació contínua exigeix avaluar el punt de partida de cada alumne.

L'avaluació inicial és la que ha de fer-se al començament de cada moment d'aprenentatge, bé al començament de les ensenyances, al començament d'un curs o cicle, d'una unitat didàctica o d'un contingut que s'aborda per primera vegada.

Durant l'activitat educativa ha de mantindre's el seguiment de l'alumne en l'activitat escolar. Aquest seguiment ho configura **l'avaluació formativa**, que suposa la detecció de necessitats i la reconducció del procés en el moment oportú.

Finalment ha de realitzar-se una **avaluació sumativa** que permet estimar el moment d'aprenentatge i el grau de consolidació de capacitats i continguts que cada alumne ha aconseguit en moments determinats de pas de curs, cicle o grau.

Parlem d'altres sistemes d'avaluació com serien **l'autoavaluació** com la capacitat d'avaluar-se a sí mateix baix les directrius del professor i la **coavaluació** (l'avaluació dels companys baix directrius dels companys).

La funció principal de l'avaluació és obtindre la informació que permet adequar el procés d'ensenyança al progrés dels alumnes. Una avaluació contínua suposarà la presa de decisions pertinents per a adaptar el desenvolupament d'una programació establida a les necessitats individuals dels alumnes.

10. CRITERIS, PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Per a l'avaluació general de l'alumnat, es tindran en compte l'evolució en diferents paràmetres en funció dels següents percentatges:

- a) **70%** Compute total de les proves realitzades en les avaluacions trimestrals (en forma d'exàmens). Sempre serà present la prova de l'exercici d'escriptura musical (harmonització) i anàlisi.
- b) **20%** Actitud personal, comportament i seguiment de l'estudi personalitzat de l'alumne (treball realitzat en classe). Control setmanal de les tasques marcades a la plataforma del Classroom amb la seua correcció periòdica.
- c) **10%** Treball trimestral. Cada trimestre es plantejarà per part del professor un treball més elaborat per a mostrar les qualitats apreses per l'alumnat.

La recuperació s'orienta a la prevenció del fracàs i per això marxa paral·lelament a l'avaluació, especialment a l'avaluació contínua. La vertadera fi de la recuperació és evitar el fracàs de l'alumnat.

Els cursos 3r i 4t d'Harmonia estan programats en blocs temàtics els continguts dels quals estan interrelacionats els uns amb els altres; per això, la superació de dos trimestres acadèmics no implica una avaluació final positiva

de l'assignatura. No obstant això, aquells alumnes que superen la 2a avaluació recuperen la 1a, i aquells que superen la 3a recuperen les anteriors.

Els alumnes que no superen la prova específica del tercer trimestre hauran de realitzar l'avaluació final el mes de juliol, com a recuperació global del curs.

Pel que respecta a **l'avaluació contínua**, l'alumnat matriculat en el Centre Professional de la Societat Musical d'Alzira té l'obligació d'assistir a les classes (art. 41 del Decret 195/2022 del Consell d'igualtat i convivència del sistema educatiu valencià).

Tanmateix, atenent a la Resolució del 29 de juliol de 2025, per la qual es dicten instruccions en matèria d'ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels conservatoris i centres autoritzats d'ensenyaments artístics elementals i professionals de Música i Dansa de la Comunitat Valenciana per al curs 25-26, si el nombre màxim de faltes d'assistència injustificades de l'alumne/a supera el 15% del total de les classes lectives de l'assignatura grupal, l'alumnat no podrà accedir a l'avaluació contínua.

Així, superat aquest límit, l'alumne/a perdrà el dret a l'avaluació contínua, encara que sí tindrà dret a la realització d'un examen de l'assignatura a final de curs que englobe tots els continguts, tant en convocatòria ordinària com en extraordinària.

En el present curs, el nombre total de faltes d'assistència injustificades que comportarà la pèrdua de l'avaluació contínua en aquesta assignatura serà de 10 o més faltes.

11. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Els instruments d'avaluació són els registres o documents que s'utilitzen per a dur a terme els criteris d'avaluació.

- Diari de classe:

El diari de classe és un document en el qual els professors anotaran les dades referides al funcionament dels alumnes que siguen rellevants per al seguiment i avaluació del procés d'aprenentatge. Donada la idiosincràsia de la societat

actual, seria interessant la utilització de registres digitals en plataformes o aplicacions virtuals per controlar l'assistència i poder comunicar amb major fluïdesa amb les famílies.

- Registre d'avaluació continuada:

El registre d'avaluació contínua (*REC) és un altre dels documents necessaris per a controlar el sistema d'avaluació contínua. Per tant, tenint en compte l'Article 5 de l'Ordre de 12 de desembre de 2008 el registre d'avaluació contínua és el document destinat a reflectir dades del procés d'aprenentatge de l'alumne en totes les assignatures, referits a cadascuna de les avaluacions, amb la finalitat que l'equip docent pugui valorar la seua evolució al llarg del curs. Aquest document assegura la coordinació i continuïtat del procés d'aprenentatge.

- Exercicis d'harmonia pràctica:

Estes activitats permeten demostrar la comprensió pràctica i aplicar els conceptes harmònics que han après de manera activa i creativa.

- Proves escrites:

Estes proves ajuden a determinar el nivell de coneixement i habilitats dels estudiants en la comprensió teòrica i pràctica dels conceptes i les tècniques harmòniques.

- Rúbrica:

Vinculada a una actuació puntual com una audició, la finalització d'una unitat didàctica, la realització d'una prova, control o examen. Es un instrument objectiu i efectiu per poder exercir una avaluació del procés d'ensenyança-aprenentatge de l'alumne.

12. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Mesures d'atenció a la diversitat

Aquells alumnes amb discapacitats que superen les proves específiques i s'han matriculat, seran objecte d'un adequat seguiment per l'equip docent.

En el cas que el Centre escolaritze alumnes amb discapacitat, s'haurà de disposar dels recursos necessaris, humans i materials, per a atendre el procés d'ensenyament/aprenentatge.

Per als alumnes que ho precisen el professor dissenyarà, basant-se en el programa d'estudis, una adaptació curricular amb els continguts mínims exigibles per a superar el curs.

Activitats de reforç: es destinaran a aquells alumnes que presenten necessitats educatives especials, prestant especial atenció a deficiències per davall del mínim exigible en el seu curs. Aquestes activitats tindran la finalitat d'estimular, motivar i reforçar els continguts tècnics i musicals que l'alumne no puga adquirir amb normalitat. La competència per al desenvolupament i l'aplicació de les activitats de reforç serà competència del professor tutor que tindrà en compte les necessitats específiques de cada alumne.

Activitats d'ampliació: es destinaran a aquells alumnes el rendiment dels quals estiga per damunt dels objectius marcats per al seu curs i que presenten un nivell d'exigència personal alt, sent el seu ritme d'aprenentatge superior a la mitjana. Els continguts d'aquestes activitats seran competència del professor tutor i aniran destinats al perfeccionament dels coneixements tècnics i interpretatius de l'alumne.

13. ÚS DE LES TIC A L'AULA

Mesures per a la difusió de les bones pràctiques en l'ús de les TIC

Entenem per bones pràctiques educatives amb TIC la resposta que donem davant situacions d'aprenentatge posant a la nostra disposició eines tecnològiques per a l'acompliment d'un treball cooperatiu; creant, d'aquesta manera, entorns col·laboratius d'aprenentatge.

L'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) ocupa en l'actualitat una posició central en la vida quotidiana dels adolescents. Per a ells,

aquestes tecnologies són el seu senyal d'identitat. D'aquí ve que un dels reptes més importants dels professionals de l'educació siga, sense cap dubte, l'estudi de la relació que els menors estableixen amb les TIC i l'impacte que tenen sobre el seu aprenentatge i sobre les seues relacions socials.

La interactivitat que proporcionen les TIC és un dels pilars fonamentals dels canvis socials que s'estan produint. Els joves (menors) utilitzen les TIC com a eines de socialització, diversió, treball, en definitiva, d'interacció amb el seu entorn social i educatiu.

L'ús de les TIC a l'aula té les seues llums i ombres i convé tenir en compte una sèrie de consideracions.

Plantejaments didàctics respecte a l'ús de les TIC a l'aula

Respecte a l'ús didàctic de les TIC a les aules cal posar l'accent que:

1. L'important és sempre l'enfocament educatiu i no el tecnològic. És a dir, el professorat ha de tenir clar quin objectiu educatiu pretén aconseguir, què ha d'aprendre l'alumnat i de quina forma l'ús de les TIC pot facilitar aquest aprenentatge.
2. Les TIC no obraran "miracles" en el procés d'aprenentatge de l'alumnat. Poden incrementar la motivació pel nou de la metodologia didàctica utilitzada, però al final, el treball i esforç de l'alumnat ha de ser present.
3. Les TIC han d'afavorir la metodologia del "saber fer" com a fonament del procés d'aprenentatge i avaluació de coneixements. El docent planteja un aprenentatge actiu en el qual l'alumnat adquireix coneixements a partir d'experiències diverses de manera individual o col·laborativa.
4. La utilització de les TIC a l'aula s'ha de plantejar com a recurs de suport en el procés d'adquisició de la "competència digital" per part de l'alumnat.
5. Les TIC no substitueixen al docent a l'aula. La figura del docent és bàsica per a la consecució dels objectius didàctics planificats en la seua programació d'aula. El docent estableix les condicions de partida, estableix objectius finals, guia i orienta.

6. Les TIC afavoreixen tant el treball individual de l'alumnat com el treball col·laboratiu, i tant de manera presencial a l'aula, com a distància des d'entorns virtuals d'ensenyament.

7. Els materials utilitzats a l'aula han d'estar adaptats a la utilització de les eines TIC. Deuen a més facilitar la seua interacció amb l'alumnat, la col·laboració a l'aula i incloure aspectes relacionats amb la indagació i exploració. I, finalment, han de ser flexibles i adaptables a l'alumnat en situacions d'aprenentatge diferents.

8. Respecte als materials, també cal diferenciar si van dirigits a l'aprenentatge presencial o a distància. L'estructura i elaboració serà diferent. En el cas de l'ensenyament presencial l'alumnat té al docent a l'aula com a referència immediata per a qualsevol dubte o qüestió. En l'ensenyament a distància, el rol del professorat és diferent. Guia a l'alumnat i interactua amb ell, però de forma diferida, per la qual cosa els materials hauran de ser totalment autosuficients i dirigits.

9. Les activitats TIC han d'estar estructurades i planificades dins del termini i en la forma escaient per a la seua realització a l'aula. És important que no càpia la improvisació, ja que es transmet una imatge d'utilització de les TIC per elles mateixes, sense objectius didàctics concrets.

10. La utilització de les TIC ha d'estar reflectida en la pròpia programació d'aula de cada matèria. Planificat el seu ús en activitats concretes i amb els objectius didàctics descrits.

14. CONVIVÈNCIA ESCOLAR

Concreció dels acords i continguts per a promoure la convivència escolar adoptats en el pla de convivència.

Un dels requisits per a un procés educatiu de qualitat, és fomentar una convivència adequada en els centres docents, afavorint la llibertat personal, la responsabilitat, la ciutadania democràtica, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, la justícia i que ajuden a superar qualsevol tipus de discriminació.

Convivència i aprenentatge són dos aspectes que estan estretament relacionats entre si. Un clima de convivència escolar adequat afavoreix la millora del procés d'ensenyament-aprenentatge. Per tant, l'educació per a la convivència serà part integrant de la funció docent i es desenvoluparà en totes les àrees i matèries del currículum.

És responsabilitat de tots els membres de la comunitat educativa afavorir la convivència en el centre i fomentar un clima escolar adequat. L'educació no ha de ser sol en coneixements, sinó en valors que fomenten la millora permanent de la convivència escolar, garantint el compliment dels drets i deures de tots els membres de la comunitat educativa.

La Societat Musical d'Alzira disposa de Pla d'Igualtat i Convivència. Aquest document serà públic, aprovat pel Claustre i pel Consell Escolar, així com la Junta Directiva. Les actuacions que puguin derivar-se de qualsevol conflicte o situació que comprometa la convivència al centre, serà resolta d'acord amb les mesures de eixe Pla.

15. PROPOSTES D'INNOVACIÓ EDUCATIVA
